

قِبْلَةُ الْمَدْرَسَةِ

محله جمعية القاهرة الخيرية الأرمنية العامة

ՏԵՐԵՊԱՆԻ

ՀՐԱՏՎՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԳԱՅԻՌԵՔԻ Հ.Բ.ԸՆՄԻՊԻՉԵԱԾ

الدير المسئول : أ. صاروخان — ١٥ شارع عماد الدين بالقاهرة — تليفون ٩١٩٦٣٦ — ص. ب. ٧١٧

ԺԷ. ՏԱՐԻ ԲԻՒ 1 - 3

ՅՈՒՆՈՒԱՐ - ՄԱՐՏ 1974

Հ. Բ. Ը ՄԻ ՈՒԹԻՒՆ

Ա Զ Դ

- Տեղեկատուն առ այժմ կը հրատարակուի պարբերաբար:
 — Թղթակցութեանց, դրամական նուերներու, զիրքերու,
 թերթերու եւ հանդէսներու առարումները կատարել խմբագրու-
 թեանս հասցէին.

Խմբագրութիւն «ՏԵՂԵԿԱՑՈՒ»ի

15, Էմաս Էլ Տին փողոց — Գանիք
 Հեռախոս 919636 — Նամակատունի 717

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

- 1.— Ս. Յարութիւնը ՍԱՀԱԿ ԳԱԼԱՑՃԵՍՆ
- 2.— Զատիկը ԱՐՏԱԿ ԱՐՔ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
- 3.— Կոչ Հ.Բ.Ը. Միութեան Նուպարեան Մատենադարանի
- 4.— Սիրոյ Պատգամ ԱՐՄԻՆԵ ՊԵՏՐՈՍԻԱՆ
- 5.— Արքահամ Փաւա Բարքող ԱՐՏԱՇԵՍ ԳԱՐՏԱՇԵԱՆ
- 6.— Մեր Երկսեռ Ուսանողութիւնը ԱՊԱՀՈՒՆԻ
- 7.— Ընդունելութիւն ի Պատիւ Յովակիմեան
Ուսանողութեան
- 8.— Հ. Յովին. Վ. Ահմարանեանի Շահեկան
Դասախոսութիւնը
- 9.— Հ.Մ.Ը.Մ.-Նուպարի Զմեռնային Եղանակի Բացումը
- 10.— Աղեքսանդրիոյ Տարեկան Անդամական
Թէյասեղանը
- 11.— Նկարիչ Բիւզանդ Կոնամանեանի Վերջին
Ցուցահանդէսը
- 12.— Ս. Ներսէս Շնորհալիի Վախճանման 800ամեակի
Հանդիսութիւնը

ՀԱՅՈՒԹ

Մահա Հայութ Հայութ Հայութ

ՏԵՇԿԱՆՈՒՄ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԱՅՐԵԿԻ Հ.Բ.ԸՄԻ ՊԻՄԵԼԾԱՎԱՐ

ամերիկական պատմութեան գաղտնաբառը՝ ՀԱՅՈՒԹ

ՀԱՅՈՒԹ ԹԻՒ 1 - 3

ՅՈՒՆՈՒԱՐ - ՄԱՐՏ 1974

Ս. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆՔ

Յարութիւն Յարութիւն
 Սուրբ զիշեր:
 Երկիր ամբողջ դդրդաց,
 Ու, հրեշտակներ:
 Երկիցին երկիր իշան:
 Ծանր ժարը՝ շիրխին
 Յանձնած մեկոյի երբ հմկաւ,
 Սուրբ խաչեցնազը՝
 Յիսուս,
 Գերեզմանին վեր յարես:
 Յարութիւն, Յարութիւն...
 Պահապաններ չար հրեց
 Կուրացան...

Ո՞ր կողմ փախչի չգիտան,
 Սուրբ կիմերը, բաւառուած՝
 Յիսուսի հետ խօսեցան,
 Արար աշխարհ
 Չայն Յարութեամբ լեցուեցաւ,

Խիզախ կուրքերն ու յասուածներն,
 Անյիշտակ կործանեցան:
 Սուրբ տաճարներ, տաճարներ,
 Ամեն կողմներ բարձրացան,
 Աշխարհն ամբողջ
 Շնորհ հազար ու ցեծաց,
 Եւ Սուրբ խաչին
 Վառ յոյւերովն լեցուեցաւ:
 Լոյսի կանքեղն՝
 Աստուածորդոյնն,
 Հայրենմիջին վրայ իշան:
 Էշմիածին, Էշմիածին,
 Դում իմ յոյսի, յոյսի աղրիւր.
 Դուն վատին պաակն Յիսուսի.
 Ու ներքեւը, բու Սուրբ Հոգուոյն
 Ճաճանչներուն, դարե յար,
 Ազգ ամբողջ
 Ապրեցաւ.

Զ Ա Մ Ի Ւ Թ Ա Բ

Զատիկ բառը ցարդ ճշգրիտ ձեւով բացատրուած և ստուգաբանուած չէ: Բազմաթիւ բացատրութիւններ են տրուում: Ոմանք բացատրում են որպէս զենելի կամ զենեալ գառնուուկ: Ոմանք նմանութիւն են գտնուում երբայիցիների: Պասքի հետ: Պասք նշանակում է ելք: Հրեաների ամէնից աւելի մեծ ու յարգուած տօներից էր Պատեքը և խորհրդանշում էր Եգիպտոսից դէպի Աւետեաց երկիր ելքը:

Աստուածաշնչի հայերէն թարգմանուածնեան մէջ, Հին Կտակարանում գործածող Պասէքը թարգմանիչ վարդապետները թարգմանել են Զատիկի, զատնուշ բառից, որ նշանակում է բաժանուել, որոշուել, նոյնիմաստ է նաեւ ելք բառի հետ:

Զատիկ բառի համար յայտնի հայկաբան Մալխասիսնը տալիս է հետեւեալ բացատրութիւնը: «Զատիկ, հրէական տօն՝ ի յիշատակ նրանց Եգիպտացոյց ծառայութիւնից գուրս գալուն և կարմիր ծովն անցնելուն. պասէք (անցարան), Զատիկի Գառն, որ մորթում են Զատիկին, նմանութեամբ այն գառներին, որ հրէաները Եգիպտոսից գուրս գալու գիշերը մորթեցնից գուրս գալուն է Զատիկի: Զատիկ — բարեան զատկական գառը: Զատիկ — քրիստոնէական տօն, ի յիշատակ Քրիստոսի Յարութեան, որ ըստ աւետարանի աւանդութեան՝ տեղի ունեցաւ հրէական Զատիկին և փոխարինից այդ հին Զատիկը: Զատիկ — ընդհանրապէս՝ տօն, ուրախութիւն»:

Թորգում պատրիարք իր ԱՍուրք և Տօնք» գրքում Զատիկ բառի համար տալիս է հետեւեալ բացատրութիւնը: «Հիներէն ոմանք անոր մէջ կը տեսնեն ալատութիւն բառին արմատը և կը մենինեն «արատիլ չարչարանքներէ»: այլք զատ, ուրիշ բառին արմատը, և կը համեմատեն հրէական պարային հետ, իբր զատում կամ անցք (ընդ կարմիր ծովն): Նորերէն ոմանք, ընդունելով այս վերջին իմաստը, անոր մէջ կը տեսնեն ակնարկութիւն գիշե-

րահաւասարին նուիցուած տօնի մը, որ եղանակներու զատուելու ժամանակին կը պատահէր: Ուրիշներ պարսկերէն ծագում կը տեսնեն անոր մէջ, և կը հասկնան զահել և զենուու: Ալիշան կը մերձեցնէ զայն Վասաց Զադին, Եգիպտացոց Ասդի: Հնդկաց Աստի տառուածներուն անուան և կը յիշե նաեւ Զատիկ, «զիստուած», արդարութեան յիշեւելու: Որոշ է, թէ հայե մէնի մէջ անիշեան նոյնագած է զոհի կամ զենումի գաղափարին հետ: Յամենայի զէպս: Սա պէտք է եղած րլայ անունին՝ յետու գային բոլորպին մոռցուած հին հայեական գիշաբանութիւնէ տօնի մը, որ հաւանութար տեղի կ'ունենար գարնանակիդրին, ինչպէս ցառդ կը կատարուի Եգիպտացոց մէջ՝ ճիշգ Զատիկի երկրորդ օրը (Շամ էլ նէսիմ) և ուր կը սենուին առաջին անգամ նորածին գտնուեկներս:

Վերոյիշեալ բացատրութիւններից ամէնից աւելի հաւանականը թւում է Զատիկ բառի տօն և ուրախութիւն նշակակութիւնը: Հետաքրքրական է նաեւ, որ ժողովուրդը մինչեւ իսկ Ա Ծննդեան՝ տօնը երբեմն կոչում է Զատիկ, գործածնով Անձ Մեծ Զատիկ, Փոքը Զատիկ բացատրութիւնը:

Հետաքրքրական է նաեւ, ու ճիշգ Զատիկուան շրջանին երեւացող միջառը կոչում է Զատիկի ճիճու, Զատիկի րուոջ, կամ Մարիամ բոլոջ:

Աստուածաշունչի մէջ թարգմանէ վարդապետները յաճախ են զո ծած' և Զատիկ բառը: հաւանաբար հայ գիշաբանութեան և կամ ժողովրդի հաւատալիքի մէջ նոյնիմաստ տօն էլ կոյութիւն ունէր, և Զատիկը, տօնական իմաստով, ընդհանրացիլ էր Հայաստանուում:

Այսպէս, բազմաթիւ անգամ, երբ յիշատակւում է հրէից պասէքը որպէս կարեւոր տօն և ուրախութեան օր, զործ է ածուում Զատիկ բառը: Տարօրինակ է, որ մեր հեթանոսական շրջանի Ծաղկազարդ և Վարդավառ տօնական բառերը երբեք չեն

գործածուել Ս. Գրքում, իսկ Զատիկը՝ որպէս տօն՝ գործածուել է յաճախակի առիթներով։

Երբ հետեւում ենք գարնան եղանակի ժողովրդական սովորութիւններին, նկատում ենք, որ որոշ տօների առթիւ ժողովուրդը տնից դուրս էր գալիս, բացօթեայ վայրերում տօնակատարութիւններ կատարելու համար։ Բարեկենդանին ամբողջ ժողովուրդը ելնում էր դուրս, Մաղկազարդին՝ նշանուածներն էին դուրս գալիս, ինչպէս և նորահարսները իրենց ծնողների մօտ էին գնում, Համբարձումին՝ աղջիկները վիճակի համար գնում էին դաշտերը, Կանաչ և կարմիր կուրակինները դարձեալ բացօթեայ վայրերի պտոյտի օրեր էին։ Կասկած չկայ, որ գարնան եղանակի այս տօների ժողովրդական սովորութիւնների հետ կապ ուներ Զատիկը, որպէս թէ տօն, որն այժմ մոռացուել է և մնացել է միայն գեղեցիկ անունը։

Զատիկուան ժողովրդական սովորութիւններից կարելի է յիշատակիել միայն ձու (հաւկիթ) ներկելը և ձուախաղը։

Այս մասին հետեւեալ աւանդութիւնները կան։

1) Աւանդութեան համաձայն Մարիամ Մագթաղենացին մեկնում է Հռոմ, Աւետարանը քարոզելու համար, ներկայանում է Տիրելիս կայսեր եւ նրան նուիրում է կարմիր ձու, ասելով՝ Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց և ապա սկսում է Աւետարանի քարոզութեան։

2) Բոլոր կրօնների մէջ ձուն կարեւոր տեղ էր գրաւում, մինչեւ իսկ հոռվմէացիները և յոյները ձու էին նուիրում իրենց աստուածներին՝ սրբուելու և մաքրուելու համար։

Հրեաների մօտ եւս գոյութիւն ունէր ձու գործածութիւնը և հաւանաբար նրանցից է փոխանցուել քրիստոնեաներին և դարձել զատկական սովորութիւն։

Հրեաները Պատեքի տօնին պատրաստում էին բազարջ հաց, բարեկեցիկները բազարջին խառնում էին նաեւ մի քիչ ձու և շաքար, Պատեքի սեղանի վրայ անպատճառ պիտի լինէր նաեւ զատկական գառը և պինդ խաշած ձու։ Ընթրիքից ա-

ռաջ հաւաքւում էին սեղանի շուրջ և պատմում էին Եգիպտոսից ելքի գէպքը, ապա բարձրանում, կանգնում էին, ձեռներին գաւազան առնելով և ճամբրորդի ձեւ ստանալով. այնուհետեւ ուտում էին գառան միս և պինդ խաշած ձու։

Հաւանաբար, Պատեքի այս սովորութեան պինդ խաշած ձուն փոխանցուեց քրիստոնեաներին և մաս կազմեց զատկական սովորութեանց։

«Կաթոլիկ համայնագիտարանը», ձու բառի դիմաց տալիս է հետեւեալ բացատրութիւնը. «Հին ժամանակ ձուն գարնան և պտղաբերութեան խորհրդանիշն էր. գարնան սկլիզը մարդիկ միմեանց ձաւ էին նուիրում։ Միջին դարերում, պասի ժամանակ, երբ ձու ուտելը արգիլուած էր, հաւատացնեալները ձու ուտելու և նուիրելու սովորութիւնը վերապահեցին կիրակի օրուան։ Զատկական ձուն այժմ խորհրդանիշն է այն ժայռէ գերեզմանին, որտեղից Քրիստոսը յարութիւն առաւ։ Քրիստոնեաները ձուն ն' թկում էին «օրհնել էին տալիս, ապա ուտում էին և որպէս նուէր տալիս բարեկամներին»։

Կրօնների մէջ ձուն համարւում էր յարութեան խորհրդանիշ, քանի որ իր մէջ պարունակում էր կեանքի նոր սերմը. այլ խօսքով՝ երկու ծնունդ էր ունենում։ Ձուն ներկուում էր կարմիր, որպէս ուրախութեան նշան, կարմիրը խորհրդանշում էր նաեւ զոհի արիւնը։ Հետեւաբար, ձուն որպէս խորհրդանիշ նոր կեանքի, պատկանում էր նախաքրիստոնէական շրջանին, իսկ ձու ներկելը մաս էր կազմում գարնան հանդիսութիւններին։ Քրիստոնեաների մօտ գործածական դառնալուց յետոյ կարմիր գոյնը խորհրդանշեց. Քրիստոսի թափած կարմիր արիւնը։

Զրադաշտականները, արարողութեան ընթացքին, ցարդ գործածում են ձուն, իսկ պարսիկները՝ նորուղի Հաֆթսինի սեղանի վրայ գնում են նաեւ ձու։

Անկասկած, հայերն եւս ունէին ձուի գործածութիւնը, գարնանային տօնակատարութիւնների ընթացքին, և ներկում էին որդան կարմիրով, որպէս ուրախութեան նշան։

Քրիզոր Տաթեւացի հետեւեալ տեղեւկութիւնները տալիս է. «Զատկի այս առաջին կիրակիի Շաբաթ օրը կարմիր ձու ենք ներկում եւ նրա խորհուրդը այն է, որ միայն Զատկին ենք ձու ներկում, որովհետեւ ձուն օրինակն է բոլոր աշխարհի, և ինչպէս որ իմաստուններն ասում են՝ զրսի կեղեւը նմանում է երկնքին, մզզաձեւը՝ օգի և սպիտակուցը՝ ջրի, գեղինն էլ երկիրն է, այսինքն՝ մէջը՝ Իսկ կարմիր ներկը նշանակում է, թէ բոլոր աշխարհը գնուեց Քրիստոսի արիւնով: Եւ մէնք կարմիր ձուն մեր ձեռների մէջ առնելով՝ հոչակում ենք մեր փրկութիւնը: Սրա համար է, որ նախ կարմիր ձու ենք ուսում և յետոյ ուրիշ կերակուրներ»:

Վերոյիշեալ սովորութիւններից կարելի է եղրակացնել, որ ձուն նախաքրիստոնէական ըրջանում գործածական էր բուլոր կրօնների մէջ և այժմ անցել ու մնացել է Քրիստոնէական զատկական սովորութեան մէջ:

Զատկի տօնակատարութեան համար Հայց՝ Եկեղեցու կանոնների մէջ կան հետեւեալ հրահանգները: Առաքելական կանոնների 8րդ յօդուածը թելագրում է. «Քառասուն օր պաս պահուի և ապա տօնելի Զատիկը՝ Յարութիւնը»:

Իսկ Զատկի տօնակատարութեան թուականի մասին գրուած է, թէ սկզբնական ըրջանում Զատիկը տօնում էր հրեաների Պասեփի օրը: Նեկիոյ ժողովում (325) որոշուեց կատարել կիրակի օրը և դարձաւ շարժական տօն: Յետագային, երբ տօնմարը փոփոխութեան ենթարկուեց, օրթոսոքս Եկեղեցին հաւատարիմ մնաց Յուլեան առմարին, որով 13 օրելի տարբերութեամբ են կատարում Զատիկը:

Զատիկը որպէս շարժական տօն, տօնակատարում է գատնան գիշերահաւասարին յաջորդող լուսնի լրման առաջին կիրակի օրը, ըստ այսու Զատիկը տօնում է Մարտ 21ից յետոյ՝ մինչեւ Ապրիլ 26ը և շարժում է 35 օրերի միջեւ:

Գրեց ԱՐՏԱԿ ԱՐՔ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Կ Ո Չ

Հ.Բ.Բ. ՄԻՒԹԻԹԵԱՆ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ
ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻ ՈՒՂԴԵԱԸ, ԲԱԼՈՐ
ՀԵՂԻԱՋԿՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ ԵՐՈՒՆ

Մեր հայ հասարակութեան քաջ ծանօթ է որ Հայկական Բարեգործական Ծնդհանուր Միութեան «ՆՈՒՂԴԵՐԵԱՆ» Մատենադարանը մօտ կէս գարէ ի վեր կը ջանայ միջազգային այս Լոյսի Ռատանին մէջ տանելու հանրօգուտ առաքելութէն մը՝ իր բազմահարիւր հայ թէ օտար հասարարով Հայ Մշակոյթին ու Պատմութիւնը ծանօթացնելու իր հայ և օտար բնթերցողներուն և ուսումնասիրողներուն, մասնաւորաբար հայագիտական մարգեսու մէջ:

Ծնորհակալ ենք որ բազմաթիւ հեղինակներ ու հրատարակիչներ ու թերթերու վարիչներ լինքնաբերաբար իրենց առաքումներով կը ճոխացնեն ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻ ԱՐԴՅՈՒՆ ու այդ կերպով զօրավիր կը հանդիսանան մեր ջանագրութեան արդիւնաւորման:

Բայց կը թուի ոմանց անծանօթ ըլլալ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻ այս գերը ու կան հեղինակութիւններ որոնց մէտ կը պահ ունին մասնաւորաբար հայութիւնը շահագրգոռ հին թէ նոր հրատարակութիւններ, թերթերու կամ պարբերաթերթերու հաւաքածոներ, ամէն լեզուէ, — նոյնիսկ երսժշտական, թատերական և նկարչական, որ բարեհաճին գանոնք նուիրել «ՆՈՒՂԴԵՐԵԱՆ» Մատենադարանին, որպէսզի վերջինս լաւագոյնս կարենայ շարունակել իր առաքելութիւնը ու ընդարձակել իսկ զայն:

Առաքումները կատարել հետեւեալ հասցեով՝

BIBLIOTHEQUE NUBAR de l'U.G.A.B.
11, Square Alboni — 75 — PARIS
(16e) FRANCE
Կանխայայտ շերմ շնորհակալուրիններով,
ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

«ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ» ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻ

ՍԻՐՈՅ ՊԱՏԳԱՄ

Սիրէ՛ տոնը, որպէս սիրոյ գողտրիկ վայր,
Ուր կը հսկեն գորովագութ հայր եւ մայր,
Որոնց հովանիքին հերքեւ հանդարտիկ
Կ'ընթանայ կեանքն ընտանիքին երջանիկ:

Սիրէ՛ դպրոցն, դաստիարակ մօր մը պէս,
Որ կը ջամբէ խմասութեան կաթը թեզ,
Սիրէ՛ այդ վեհ եւ մեծագործ ձուլարան,
Որ կը կերտէ մանուկներու ապագան:

Սիրէ՛ նաև Եկեղեցին Հայկական,
Որ տաճարն է հոգւոյ, խորան սրբութեան
Աւանդապահն հայութեան Սուրբ հաւատքին.
Հանդիսարան վեհագոյն պատամունքին:

Սիրէ՛ եւ քու քաղցրիկ լեզուդ հայկական,
Ուսկի տառերն հրաւագեղ Մեսրոպեան,
Մինչ Ս.զգդ ու Հայրենիքդ պատուական,
Թո՛ղ ըլլան միւս պատամունքիդ առարկան:

Սիրէ՛ Միութինն համահայկական
Երաւամք կոչուած Բարեգործական,
Անոր միջոցաւ ծառայել Ազգիդ
Թո՛ղ ըլլայ միակ նպատակ կեանքիդ:

ԱՐՄԻՆԵ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

Յունուար 1974

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԲԱՐԵՐԱՐՆԵՐԸ

ԱՐԱՎԱՄ ՓԱՇԱ ԲԱՐԹՈՂ

(ՄԱՀԱՒԱՆ ՅՈՒՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ)

Հայ Բարեգործական Բնդհանուր Միութեան Բարերար անդամներէն է Արքահամ Փաշա Բարթող Կիւլպէնկեան, որդին Թաւասոցի (Կեսարիա) Բարթող Կևլպէնկեանի:

Արքահամ ծնած է Աղեքսանդրիս մէջ, 21 Սեպտեմբեր 1850ին և իր նախնական կրթութիւնը ստացած նոյն քաղաքին մէջ: Հետագային յաճախտած է Ելուսաղէմի Արլուրոց Յակոբեանց Վահնքի Ժառանգական գաղաքական առողջապահութեան վարչարանը, ուր իրեն գտարնկեր ունեցած է Մեծի Տանն Կիլիկիոյ հանգուցիալ Հայրապետը, երջանկայնչատակ Աահակ Կաթողիկոս Խապահանը: Ժառանգաւորացի ըրջանը աւարտելէ յետոյ, երիտասարդ Բարթող Գերագործած է իր ծննդավայրը՝ Աղեքսանդրիա և 1874ին ամուսնացած, բարեսէր հայուհի մը, Խորիս սեղանաւորապետ

Եռուսալիմի աղջկան՝ Օրիորդ Երանուհի հետ:

Արքահամ Փաշա Բարթող ունեցած է հանրային բեղուն գործունէութիւն, անդ մակցած է 1900-ին 1905 Աղեքսանդրիոյ թեմական ժողովին եւ պետութեան կողմէ ճանչցուած է իրրեւ հոյ համայնքին պիտ (միւթէվելլի): Արքահամ Փաշա Բարթող յայտնի է որպէս բարեսէր ազգային և կնոջ՝ Տիկին Կրանուհիին հետ, իր առատաձեռնութեամբ օժանդակած ազգային կարիքներուն և Ա. Եկեղեցւոյ պայծառութեան: Այսպէս, վերստին իւզանկարել արւած է Ա. Պօղոս Պետրոս եկեղեցւոյ նկառները և նորոգել առւած խաչկալը, ինչպէս ցոյց կուտայ եկեղեցւոյ մէջ զետեղուած մարմարեայ յիշատակարան-արձանագրութիւնը: Իսկ իր բարեպատշ կողակիցը, զանազան ու ուժներով եկեղեցական զիստաներ, երեք մէծ և ութը փոքր ջահեր նույիրած է:

Արքահամ Փաշա Բարթող, յայ ո՞յի է նաեւ իր բարեգործաւթիւններով: 1878ին Աղեքսանդրիոյ Պապ-Շաբքի թաղին մէջ (այժմ Շաբքի) զանուար հայոց զերեկման շրջապատումի ծ ուսքերուն մասնակցած է 500 սոկեգրամ ֆրանքով: Իսկ երբ 1907ին Աղեքսան գրիոյ մէջ կը հիմնուի Հայկական Բարեգործական Միութեան ակադեմիան Մատնածուով Արքահամ Փաշա Բարթող 1000 եկիպատական սոկի մուտքի տուրք վճարելով անդամակցած է մեր նիութեան, ինչ որ իր հայունասիրական բարձր գիտակցութեան վաւերական մէկ փաստը պէտք է համարել, այս առթիւ է որ Միութիւնը զինքը Բ'Ի ՌԱՐ ԱՆԴԱՐ հրաշակած է:

Տաճկահայաստանի ներքին յետամեաց գաւառներու մէջ վարժարաններ բանալու

ԶՈՐՄ ՕՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԵ ՄԸ ԵՏՔ ԿԱԶՄՈՒԵՑԱԿ Հ.Բ.Ը. ՄԻՌԻԹԵԱՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՍԱՆՈՒՑ ՄԻՌԻԹԻՒՆԸ

Ինչպէս նախորդ թիւով տեղեկացուցած էինք, թէ վերջերս Ամերիկայի Հ.Բ.Ը. Միութիւնը գեղեցիկ գաղափար մը ունեցած էր՝ Կազմել «Հ.Բ.Ը.Ը.» Սանուց Միութիւն» մը: Արդարեւ Տիթրոյթի մէջ կազմբաւծ ընդունելութեան յանձնախումբ մը, բաղկացած բարեկործականի նախկին սանսանուհիներէն, ամիսներ առաջ ձեռնհաս

իր հանրանուէր ծրագրովն ու գործունէութեամբ հանրածանօթ Հայոց Միացեալ Խնկերութիւնը, որ հիմնուած էր 1880ին, վերակազմուեցաւ Օսմանեան Սահմանադրութեան վերահոչակման օրերուն, այսինքն 1908ին: Արբահամ Փաշա անտարբեր չմնաց այս ազգաշէն Միութեան հանդէպ, սատարեց անոր գործունէութեան 2500 ոսկեդրամ ֆրանքի նպաստ մը յատկացնելով անոր վարժարանական ծախսերուն և յիշեալ Միութեան տեւական օժանդակութիւն մը ապահովելու նպատակով, և իր նախագահութեան տակ կազմեց ՄիԱՀԵԱԼի օժանդակ Մարմին մը:

Արբահամ Փաշա Բարթող շատ սիրած ու յարգուած անձնաւորութիւն մընէր Աղեքսանդրիոյ հայ գաղութին մէջ և մէծ վարկ կը վայելէր պետական, պատական և միջազգային շրջանակներէն ներս: Թրքական կառավարութիւնը զինքը պատուած էր Մէճախտէի Բ. և Օսմանիէի 2րդ սաստիճանի պատուանշաններով: Պարսկական կառավարութիւնը՝ ԱՌԻՒԾ-ԱՐԵԳԱԿ մէծ ժապաւէնով, իսկ Ռուսական, Հապեշական, Թունուզական, Բորթուկալեան և Սպանիական կառավարութիւններն ալ արժանեայց շքանշաններով:

Արբահամ Փաշա Բարթող 15 Յուլիս 1914ին կնքեց իր մահկանացուն և իր ածիւնները խտիվական հրամանագրով ամփոփուեցան Աղեքսանդրիոյ Ա. Պոլս Պետրոս եկեղեցւոյ շրջափակին մէջ:

ԱՐՏԱՇԵՍ ԳԱՐՏԱՇԵԱՆ

Ժրաշանութեամբ հրաւէրներ ուղարկած էր մօտ 300է աւելի անձերու, բոլորն ալ Բարեգործականի Մերձաւոր Արեւելքի վարժարաններու նախկին սան-սանուհիներ, շրջանաւարտ թէ թերաւարտ երիտասարդներու, որոնք անցնող տասնամեակներուն գաղթած են Միացեալ Խականգներ կամ Գանտատաւ:

Այս ձեռնարկը իր լայն յաջողութիւնը գտաւ Յ Օգոստոս 16-19ին Մ. Խականգներ Տիթրոյթի քաղաքին մէջ, չնորհիւ մեր սիրելի Խախագահին՝ Ալեք Մանուկեանի նախագեռնութեամբ անձնական հիւրընկալութեան, անոր ներկայութեան և հովանաւորութեան:

Ծուրջ 150 նախկին սան-սանուհիներ ընդուածած էին Խախագահ Ալեք Մանուկեանի և անոր հովանաւորութիւնը վայելող կարգագիր յանձնախումբի հրաւէրներն: Պատասխանուած հրաւէրներէն երեւան եկաւ խրախուսիչ իրողութիւն մը՝ թէ Կիպրոսի Մելքոնեան Կրթ. Հաստատութենէն, Պէյրութի Դարսուհի Յակոբեան Աղջկանց և Յովակիմեան-Մանուկեան երկրորդական վարժարաններու նախկին շրջանաւարտները հասած են մեծաւ մասամբ նախանձելի զիրքերու բժիշկներ, ճարտարագէտներ, գիտնականներ, փրոֆեսէօրներ, դասախոսներ, անուանի արուեստագէտներ, ինչպէս նաև յաջողած ազատ ասպարէզի տէր անհատներ:

Յաջորդ երեք օրերու ընթացքին տեղի ունեցան համաժողովներ, խորհրդակցական հանդիպուներ, Խախագահ Ալեք Մանուկեանի և ժողովականներու հարցազրոյցները:

1. — Պատասխում Ամերիկահայ ազգային կարիքներու:

2. — Կուծումի առաջարկներ և թելադրութիւններ:

3. — Մենք՝ Ամերիկահայ իրականութեան գէմ յանդիման:

Նիստերու ընդհանուր ատենադպիրն էր Պր. Միքան Գիրեան, (Մ.Կ.Հ.Է) և այժմ վարիչ քարտուղար՝ Հ.Բ.Ը.Ը. Կեդր. Կրթական Յանձնաժողովի:

Առաջին օրուան խորհրդակցական ժողովին ընդհանուր վարիչն էր Տոքթ. Յակոբ

Բամպուքնեան որուն ընթացքին եղան կարճ զեկուցութեր հետեւեալներէ. —

1. — Ամերիկահայութեան ազգային ներկայ պատկերը, զեկուցող՝ Պր. Միհան Գիրեան (Մ.Կ.Հ.): 2. — Հ.Բ.Լ.Մ.Ը Ամերիկայի մէջ վերջին տասնամեակին. զեկուցող՝ Պր. Միհան Քիւփէլեան (Մ.Կ.Հ.): 3. — Ամերիկահայ եկեղեցին որպէս ազգապահանումի ազգակ. զեկուցող՝ Պր. Օշին Քէշեան (Յ.Մ.): 4. — Ամերիկահայ մամուլը՝ հայտառ և անզլիատառ զեկուցող՝ Պր. Անդրանիկ Փոլատեան (Մ.Կ.Հ.): 5. — Հայկական գպրոցները Ամերիկայի մէջ, զեկուցող՝ Պր. Զարեհ Մելքոնեան (Մ.Կ.Հ.): 6. — Հայկական Դատար. զեկուցող՝ Պր. Յարութիւն Պօղոսեան (Յ.Մ.): 7. — Ամերիկահայութեան ապագայի ուղիներ. զեկուցող՝ Պր. Երուանդ Ազատեան (Յ.Մ.):

Երկրորդ նիստը տեղի ունեցաւ նոյն օրը, Աւրբաթ յետ միջօրէին: Էնդհ. վարիչն էր Պր. Երուանդ Ազատեան:

Յաջորդ օրը գումարուեցաւ երկրորդ նիստը, որուն ընդհ. վարիչն էր Պր. Զարեհ Մելքոնեան:

Նոյն օրը յետ միջօրէին, տեղի ունեցաւ չորրորդ նիստը ատենապետութեամբ՝ Պր. Միհան Քիւփէլեանի: Այս նիստին ներկայ էր նաև Միութեան Նախագահը:

Էնդհանուր խանդավառութեան, մէջ ստեղծուեցաւ «Հ.Բ.Լ.Մ.Ը Սանուց միութիւնը», Ամերիկայի մէջ: Ներկաներուն ընդհանուր բազմանքին անուալով, Բարեգործականի Նախագահ Տիար Ա. Սանուկեան հաւանեցաւ ընդունիլ Նորակազմ Միութեան Պատույ Նախագահութիւնը, յայտնելով թէ ինք եւս սան եղած է իզմիրի Ճէվահլիճեան վարժարանին:

Օրուան Ատենապետին թելագրութեամբ ներկաները բաժնուեցան չորս խումբերու որոնք ընտրեցին իրենց վարչական ներկայացուցիչները Նորակազմ Սանուց Միութեան: Ապա կազմուեցաւ նաեւ դիւանը հետեւեալ կերպով՝

Պր. Յարութ Սանձեան Ատենապետ Տիկ. Գոհար Մելքոնեան Փոխ-ատենապետ Պր. Երուանդ Ազատեան Ատենապետ Տիկ. Լենա Օսկանեան Փոխ-ատենապետ

Պր. Միհան Քիւփէլեան Գանձապահ

Օր Շաքէ Գաճեան Խորհրդական

Ինդհանուր սպելորութեան և խանդավառութեան մէջ, եղան 3000 տոլարէ աւելի սրտափուխ նուիրատութիւններ, նորակաղմ միութեան գանձին:

Շաբաթ, 18 Օգոստս 1973ին տեղի ունեցաւ խրախճանքի հաւաքոյթ: Աւելի քան 500 ներկաներ ժամանակէն առաջ գրաւած էին իրենց տեղերը սահմանափակ սեղաններու շուրջ. Տիթրոյթի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցւոյ շքեղ հանդիսարահին մէջ, ի ներկայութեան ցկեան Նախագահ Տէր և Տիկին Ալեք Մանուկեանի որուն ընթացքին գործադրուեցաւ զեղորւեստական ճոխ յայտագիր մը ամբողջութեամբ պատրաստուած սան-սանուհիներու կողմէ:

* * *

Կիրակի, 10 Փետրուար 1974-ին, հանդիպում մը տեղի ունեցաւ Միհան և Վարդուհի Գիրեանի բնակարանին մէջ, ֆերլօն, Ն. Ճ.

Որոշուած ժամուն, բոլոր հրաւիրեաները — 20 հոգի — ներկայ էին անխրտիր: Այս հանդիպումին համար Տիթրոյթէն ժամանած էին Պր. Յարութ Սանձեան, Երուանդ Ազատեան Զարեհ Մելքոնեան: Ներկայ էին նոյնպէս Մելքոնեան Կրթ. Հաստատութեան, Գարուհի Յակոբեան Յովհ. Մանուկեան, Լազար Նաճարեան վարժարաններու սաներ և սանուհիներ:

Տէր և տիկ. Գիրեաններ ներկաները հիւրասիրեցին ճաշով մը որ անցաւ շատ զեղեցիկ մթնոլորտի մը մէջ: Ապա Պր. Ազատեան հրաւիրեց Պր. Սանձեանը ուղարկով ներածականով մը բացատրէ այս հանդիպումին գլխաւոր նպատակը: Ան սահուն հայերէնով մը ներկայացուց Սանուց Միութեան անհրաժեշտութիւնը: Պր. Սանձեան շեշտեց թէ Տիթրոյթ առանձին չի կրնար վերցնել այս բեռը ուստի Ամերիկայի զանազան քաղաքներու մէջ միութիւնը իր մասնաճիւղերն է որ պէտք է ունենայ, և առաջին հերթին յարմար տեսնուած է Նիւ Եղրքի և Նիւ Ճըրգիի մէջ մասնաճիւղ մը ունենալուր մէծ թիւով շրջանաւարտա-

ԳԱՀԻՐԵՒ Հ.Բ.Ը. ՄԻՈՒԹԵՆԻՆ ՆԵՐՄ

ՄԵՐ ԵՐԿՍԵՐ ՈՒՍԱՆՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Ժամանակակից նորահաս երիտասարդությանը նվազագույնը չեղանակը նին սերունդի երիտասարդության տառապայման վիճակին: Արդարեն, այսօր ամեն ուսումնաւունը երի-

ներ և հայութիւն կայ:

Ապա խօսք առաւ Պր. Ե. Ազատեան և բաժնեց ներկաներուն մեքենագրուած օրինակներով օրուան քննարկուելիք հարցերը: Ներկաներէն Յակոբ Պարսումեան թելագրեց որ աւելի չօշափելի արդիւնքի մը համանելու համար պէտք էր որ յստակ ըլլար ապագայի առնուելիք քայլերը և որոշումները: Նաեւ ոգեւորուած, 25 տողար նույիրեց նորակազմ միութեան և հրաւիրեց որ ուրիշներ ալ հետեւին իր օրինակին:

Թելագրուեցաւ որ անդամ մը պատասխանատու ըլլայ հիւրըկալելու նորեկները որպէսզի անոնք ինքզինքին զգան ջերմ հայկական մթնոլորտի մէջ:

Պր. Ազատեան նոյնպէս շէշտեց թէ Մանուց Միութիւնը մօտ ապագային կապ պիտի հաստատէ Ամերիկայի զանազան նահանգներու մէջ գտնուող սաներու հետ, ինչպէս նաեւ Հայրենիքի և սփիւրքի զանազան քոյր ուսանողական միութիւններու հետ:

Յունիս 26, 27, 28, 1974-ին Տիթրոյթի մէջ գումարուելիք Ամերիկայի կեդր. Յանձնաժողովի 60-րդ Պատգ. Համաժողովն, որ կը զուգագիտի Պր. Ա. Մանուկեանի նախագահութեան 20-րդ տարեգարձին և որ պիտի հոգանաւորուի Պր. Մանուկեանի կազմէ, Մանուց Միութիւնը պիտի կազմակերպէ իր Բ. Համախմբումը, Ռւբրաթօր, Յունիսի 27-ին, նոյն վայրին մէջ:

Ապա Պր. Զարեհ Մելքոնեանի փակման խօսքով վերջ գտաւ սոյն հանդիպուածը:

Կը չնորհաւորենք նորակազմ միութիւնը և արգիւնաւէտ աշխատանք կը մաղթենք իրենց:

Ա. Մ.

տասարդ, իր առջեւ բաց կը գտնէ ուսումնական ֆանտերէ, իր ուսումնական կատարելագործելու կարելիութիւններ գտնելով:

Ահա այս ուսումնական ֆանտերէն, առաջին կարգի պէտք է համարել Հ.Բ.Ը. Միութիւնը: Ան, մասնոգութեան առարկայ դարձուցած է մեր երկուու ուսանողութեան դիւրութիւններ ընծայել՝ ուսման եւ բարձրագոյն կրրութեան յատկանիշերով, զայն օժտելու համար յօդուու մեր գաղութին ու մեր սիրութահայ համայնքին:

Եթէ յետադարձ ակնարկ մը նետենք, պիտի տեսնենք թէ Հ.Բ.Ը. Միութիւննեն օգտուած բաղմաքին երիտասարդներ, այսօր դարձած են որականոր ազգային-կրրական գործիքներ: Ուրեմն ինչու չէ ներկայ ուսանող երիտասարդութիւնը, իբրև վաղուայ ապագայ սիւները այսպէս Բարեգործականին տաք շունչով, ուսումնական ցանցեր լարելով, պիտի ջանայ աշխատի ու նուիրակի հայապահպանման նուիրական գործին, բանի որ քաջ գիտենք թէ Հ.Բ.Ը. Միութիւնը որքան որքան հսկայ զոնողութիւններ եւ առանողութ աշխատանք կը տանի պահելու համար այս վիթսարի միութիւնը, իրականացնելու համար երկսեռ ուսանողութեան առաջադրանքներն ու փափաքները:

* * *

Ուստի ինչպէս նախորդ թիւով տեղեկացուցած էինք, որ 1972-73 տարեցը անին ունեցած ենք երեք չրշանաւարտներ, որոնք յաջողութեամբ աւարտած են իրենց երկրորդական ուսումնած, որոնք են, Գահիրէէն՝ Օր. Աննա Բերլոչեան (Էքոլ Պոն Փասթէօր) և Պր. Մկրտիչ Փափաղեան (Սէնթ Փորժ Քոլէճ), իսկ Ազեքսանդրիայէն՝ Օր. Անահիտ Փալանճեան (Էլ Մանար Կըլզ Մքուլ):

Արդ, 1973-74 տարեցը անին, մեր երկսեռ ուսանողութեան Հ.Բ.Ը. Միութեան՝ Յովակիմեան Մանուց մոնտէն օգտուող թեկնածուներու աշակերտական վիճակագրութիւնը կը պատկերանայ հետեւեալ ձեւով:

Գահիրէէն համար՝

Տոն Պոսք (արհեստ.) վարժարան 6 հոգի էլ Սալամ Քոլէճ

2 »

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ Ի ՊԱՏԻՒ ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ ԵՐԿՍԵՌ ՈՒՍԱՆՈՂՈՒԹԵԱՆ

Ուրբար, 11 Յունուար 1974 կ.ե. ժամը 7ին, տեղի ունեցաւ Ընդունելութիւն-Թէյասեղան մը, ի պատիք Հ.Բ.Ը. Միուրեան Յովակիմեան երկսեռ ուսանողութեան, Նոր Տարսոյ Եւ Ս. Ծնունդի առթիւ, Միուրեանս հաւաքավայրին մէջ, կազմակերպութեամբ Երիտ. Մշակուրային Մարմնին: Այս ընդունելութեան ներկայ էին Կեպր, Յանձնաժողովի անդամները, Մասնաժողովի Վարչական անդամները, ինչպէս նաև ուսանող-ուսանողութիւններ:

Երեկոյին բացումը կատարեց Եւ հաւաքոյրը վարեց Գանձրիքի Հ.Բ.Ը. Միուրեան Վարչութեան ատենապետ Պր. Յակոբ Էրսկինեան, որ նախ հրաւիրեց ներկայ սաներն ու սանունիները որ ուկ առ մեկ ներկայացնեն ինքոյնքնին Եւ յայտնեն իրենց յանախած վարժարանին անունը Եւ նետեած

Էքոլ Տէ Սէօր Ֆրանսիսքէն	1 »
Սէնթ Ժորժ Քոլէճ	1 »
Սէնթ Քէլէրգ Քոլէճ	1 »
Իսկ Աղեքսանդրիոյ Համար՝	
Էլ Մանար Կրլզ Սքուլ	2 »
Ճոն Պոոքո արհեստ վարժարան	1 »
Էլ Նասր Պոյզ Սքուլ	1 »
Էքոլ Սէնթ Ժան Անժիթ	1 »
Լոնդոնինը՝	16 հոգի
որոնցմէ 7 ուսանողուհիներ և 9 ուսանողներ են:	

Այս տարեշընանին համար Յովակիմեան Սանուց ֆոնտը յատկացուցած է 1050 Ե.Ռ.:

Բաց աստիք Կիպրոսի Մելկոնեան Կրթական Հաստատութեան մէջ իրենց բարձրագոյն ուսման հետեւելու համար ունինք 13 հոգի, որոնցմէ 2 ուսանողուհիներ և 11 ուսանողներ:

Զերմօրէն կը չնորհաւորենք մեր շրջանաւարտները և ներկայ երկսեռ ուսանողութիւնը մաղթելով յաջողութիւններ բոլորին:

ԱՊԱՀՈՒՆԻ

նիւղը: Ան բացատեց այս աւանդուրինն դարձած հանդիպման նպատակը, որ ե՛տու տեղեկանալ իւրաքանչիւր սանի ուսումնական վիճակին, իմանալ անոնց փափարները Եւ երեք դժուարութիւններ գոյութիւն ունինք՝ արտայայտուին, որպէսզի կարելի ըլլայ լուծում Եւ դարման գտնել անոնց:

Ուսանողունի Սիլվա Ֆրըննեան յաջողութեամբ արտասանեց բանասոնդ Զարեն Մելրոնեանի «Երգ Նար Տարսոյ» բերրուածք:

Միուրեանս ուսանողներէն Պետրոս Շապանեան իր եւ իր ընկեր-ընկերուհիներուն կողմէ յայտնեց երախտագիտական զգացումնեւը Հ.Բ.Ը. Միուրեան, որ պատեհութիւն տուած է իրենց զինուիլ ուսումնով ու արհեստներով: Ան խոստացսւ մեալ հաւատարիմ անդամ մը Բարեգործականի մեծ ընտանիքին եւ օր մը իր կարգին օգտակար հանդիսանալու միուրեան:

Խոսք առին նաև ՊՊ. Հայկացուն Քիւրբնեան եւ Տիգրան Պապիկեան, որոնք իրենց հայրական յորդորները ուղղեցին ուսանողներուն, ըլլայ երախտապարտ համահայկական այս մեծ միուրեան բարերարներուն ու կոտակարարներուն, որոնք տարիներ առաջ մտածած են նոյ պատահիներուն ուսման եւ զարգացման կարենորութեան մասին, եւ յայտնեցին իրենց պատրաստակամուրինը որեւէ պարագայի օգտակար հանդիսանալու անոնց: Նաև շնորհանորեցին Նոր Տարին եւ Ս Ծնունդը եւ յաջողութիւններով լեցուն տարի մը մաղթեցին անոնց:

Հ.Բ.Ը. Միուրեան Նգիպոսսի Կեդր. Յանձնաժողովի Դիսանապետուահի՝ Օր. Արմինէ Պետրոսւն կարգաց ինքնազիք ուսանողը մը՝ «Միրոյ պատգամ» վերնագրով, ուղղուած ուսանողներուն, յորդորելով զանոնք սիրել իրենց տունը հայրենիքը, լեզուն, եկեղեցին, դպրոցը նաև Հ.Բ.Ը. Միու-

Հ. ՅՈՎՀ. ՎՐԴ. ԱՀՄԱՐՈՆԵԱՆԻՆ ՇԱՀԵԿՈՆ ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹԻՒՆԸ

Ուրբաթ, 15 Մարտ 1974, կ. ե. ժամը 7.30ին, Հ.Բ.Ը. Միուրեան համարավայրին մէջ, խիսու հետաքրքրական դասախոսութիւն մը տուաւ Հայր Յովհ. Վրդ. Ահմարանին նաև նիւր ունենալով «Գիտուրինեն ու Հաւատոր», ի ներկայուրեան վարչականներ, անդամներու համակիրներու եւ Միուրեան սան-սահունիներու:

Երեկոյին բացումը կատարեց մասնագողովին ատենապետ Պր. Յակոբ էքսերենեան եւ ուրախութեամբ յայտնեց թէ ոյն երեկոյրով կը վերսկսի «Մեսրոպեան Դասախոսութեան» շարքը: Նաեւ ըստա, թէ յետ այսու դասախոսութիւնները պիտի ըլլան այսպէս այժմ ալյան հարցերու շուրջ, երիտասարդութիւնը աւելի խանդավառելու առջնօնքեամբ: Ապա նրանիրեց օրուան դասախոսը:

Հայր Յովհ. Վրդ. Ահմարանին խիստ շահեկան նիւր մը ընտրած էր: Ան խօսեցաւ հաւատորի ու գ'ոտուրեան մասին, թէ ինչով կը տարբերին կամ կը շաղկապին իրարու: Պարզ ու յառակ ձեռով բացատրեց Ասու հեծոյ գոյուրեան ու տրաքաղործուրեան մասին, ի վերջոյ եզրաբակելով իր խօսքը ըստա, թէ գիտուրինը լաւագոյն միջոցներ՝ նե հաւատորի մէջ զօրանալու: (Սոյն դասախոսութիւնը ուրիշ կուտանք յաջորդ էշո):

Ապա ներկաներուն կողմէ եղան հարցումներ, որոնց սիրով պատուխանէց յարգելի դասախոս հայրը: Պր. Յակոբ էքսերենեան շնորհակալուրին յայտնեց օրուան

թիւնը: Սոյն քերքուածք արժանացաւ բուռն ծափերու: Պր. Ս. Էքսերենեանի փակման խօսքով վերջ գտաւ ոյն ընդունելուրինը:

Կը շնորհանորենը նրիտասարդաց Մարմինը եւ նորանոր յաջողութիւններ կը մաղքենք:

ՆԵՐԿԱՅ ՄԸ

դասախոսին, որ այնքան յաւ ուսումնասիր եած նիւր մը նրամցուց ներկաներուն, եւ փափարեցաւ որ ուրիշ նման առիրներով եւս հանոյրը ունենանք ունկնդրելու Հայր Վրդ. Ահմարանիւանը:

Հաւարոյրի աւարտին վարչուրեան կողմէ անակնկալ ընդունելուրին մը տրուեցաւ յարգելի դասախոսին, ներկաներուն, «Մեսրոպեան Դասախոսութեանց» վերսկըսման առիրու, որուն ընթացքին եղան մտերմիկ հարցազրոյցներ:

«ՏԵՂԵԿԱՑՈՒ» պարբերաբերքը ես կը շնորհանորէ Հայր Յովհ. Վրդ. Ահմարանիւանը, իր ունեցած այս շահեկան դասախոսութեան համար, մաղքելով արեւշատուրին ես քաջառողջ տարիներ:

8.

* *

ԳԻՏՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ՀՈՒՏՔԸ

Խ 0 0 0 0 0
Հ. ՅՈՎՀ. ՎՐԴ. ԱՀՄԱՐՈՆԵԱՆԻ ԿՈՂՄԸ

Այսօր շատ մը երիտասարդներ չեն հաւատար Աստուծոյ որոբհետեւ կը կարծեն, թէ չնորհիւ գիտութեան, հասած են լուծելու շատ մը հարցեր: Աստուծոյ գոյութիւնը անհրաժեշտութիւն մը չէ վասնզի Աստուծած, գոյութիւն ունենայ թէ ոչ երբեք չի խօսիր կարգ մը երիտասարդութեան: Աստուծած... ինչուս պէտք: Ես իմ խելքովս, իմ իմացականութեամբս, իմ բազուկներովս հասած իմ ստեղծելու ապրելակերպ մը շատ հանգստաւէտ և հուսու ցնորական խարէւթիւններէ:

Նման «գլխատվայութիւններ» յառաջ եկած են գիտութեան և հաւատքի այսպէս ըսկնք ապահարզանէն: Շատեր կ'ըսեն թէ գիտութիւնը կը չէզօքացնէ հաւատքը, ուրիշներ, թէ պէտք չէ շատ խորանալ գիտութեան մէջ այլապէս կը կորսնցնենք մէր հաւատքը:

եթէ տարբեր են հաւատք ու գիտութիւն, սակայն անոնք իրարու կը հանդիպին շատ մը կէտերու մէջ։ Զերկարելու համար, ըսենք թէ հաւատքն ու գիտութիւնը իրարու կը մերձենան վերջակէտին՝ այսինքն հաւատքը և գիտութիւնը կ'ուզեն համնիլ արարչագործութեան սքանչելիքներուն և եթէ աւելի խորը երթանք, արարչագործին։

Հաւատք և գիտութիւն։ Կը տարբերին միջոցներով։ Գիտութիւնը կ'ընթանայ բնութեան տուեալներով, աթում, տարբեր ինչպիսի են ջուր, օդ, հող։ Հաւատալու միջոցները կամ օժանդակողները պատմութիւնն է որ քրիստոնէական բառով տաւանդութիւն կ'ըսուր նոտեւ յայտնեալ ճշմարտութիւնը որ բովանդակուած է Ս. Գրոց մէջ։

Հաւատք և գիտութիւն։ Կը տարբերին նաեւ ընթացքով։ Գիտութիւնը ինչպէս ըսի կ'ընթանայ բնութեան տուեալներով։ Երկու նիւթերու ցուլումով կ'ունենանք ուրիշ նիւթ որ գիտութեան կամարը կ'աւելցնէ։ Հաւատքը կ'ընթանայ ներքին համոզումով։ Մին՝ գիտութիւնը արտաքին երեւոյթներու, տարբալուծումին, բնական գործածութիւններու համագրութիւնն և ուսումնասիրութիւնն է, մինչ հաւատքը ներքին համոզումի մը արտայայտութիւնն է որ կը ցոլայ առօրեայ կեանքով։

Գիտութիւնը և հաւատքը կը տարբերին վարձատրութեամբ։ Գիտունը որ կը յաջողի բան մը մէջտեղ բերել, որոշ գոհունակութիւն մը կը զգայ։ Հաւատացողը շատ քիչ անգամ գոհունակութիւն կը զգայ այս աշխարհիս վրայ, վասնզի անոր վարձատրութիւնը երկինքէն է։

Սակայն գիտութիւն և հաւատք շատ շաղկապող կէտեր ունին։ Նախ գիտութիւնը հաւատքի կ'ընծայէ տրամաբանողականութիւն։ Այնպէս կ'ընէ որ հաւատքը տղայամիտ չըլլայ ոչ ալ տատամսոտ։ Գիտութիւնը կ'օժանդակէ նաեւ հաւատքին անոր տուեալներու, եթէ հարկ է, աշխարհագրականութիւն և պատմականութիւն ընձեռելու։ Օրինակի համար հնաբանութիւնը որ գիտութիւն մըն է շատ անգամ

Հ.Մ.Բ.Մ.-ՆՈԽՊԱՐԻ ԿԵԱՆՔԷՆ

Հ. Մ. Բ. Մ. ՆՈԽՊԱՐԻ ԶՄԵՌՆԱՑԻՆ ԵՂԱՆԱԿԻ ԲԱՑՈՒՄԸ

Կիրակի, 2 Դեկտեմբեր 1973 առաւօս Հ.Մ. Բ.Մ. Նուպարի անդամներու և հաւակիրեներու Աերլայութեամ, ենդի ունեցաւ Միութեամ ձեռնային եղանակի բացումը, վերանորոգուած եւ կանաւորուած արանին մէջ։

Բացեան օրը Միութեամ ժրացան Տիկիմաները իրենց պատրաստած անուշեղիները ցուցադրած էին, որոնք մեծ յաջողութիւն ցան ներկաներուն կողմէ։

Խօս առաւ Միութեամ Անհապելը Պր. Հայկազոն Քիւրգենամ, որ շնորհառուեց ներկաները եւ շնորհակազութիւն յայտնեց Տիկիմանց Յանձնախումբի անդամունիքներուն որոնց անյոնց ջանքերով, Միութիւնը միշտ կանգուն եւ շեն մնացած է։ Շնորհակազութեամ խօս ըստ նաև անոնց որոնք միշտ օրապիզ կը կամքմին

փաստած է թէ Ս. Գրքի այս կամ այն հեղինակը, գրուած թուականը, գրուած տեղը, հարազատութիւնը եւն։ Փաստած է։

Միւս կողմէ հաւատքը կ'օժանդակէ գիտութեան այն կերպով թէ կ'ըսէ գիտունին, «ամէն բան գիտութեամբ չի փաստուիր և չի բացատրուիր», թէ գիտութիւնը միջոց է հասնելու նպատակի մը և միջոցը այնպայման բացարձակ չի կրնար ըլլալ։

Հարկ չկայ ուրեմն գիտութեան և հաւատքի միջեւ ապահարզան մը կամ բաժանում մը տեսնել։ «Ետոյ գիտնալու է թէ քիչ գիտութիւնն է որ մարդը հաւատքէն կը հեռացնէ և շատ գիտութիւնը Աստուծոյ կը մօտեցնէ։ Գիտութիւնը լաւագոյն միջոցներէն է հաւատքի մէջ զօրանալու, և հաւատքն է որ պատճառ կ'ըլլայ գիտնականին, որ աւելի մխրճուի գիտութեան մէջ վասնզի գիտութեան մեծագոյն գաղտնիքը Ամենագիտունին ձեռքն է։

**Հ.Մ.Ը.Մ.-ՆՈՒՊԱՐԻ ՊԱՍՔԵԹ-ՊՈԼԻ
ՏՂՈՑ ԽՈՒՄԲԸ ՅԱՂԹԵՑ
ՌԱՏԻՎԱՆՈՒԹԵԱՆ Ի ՈՒՄԲԻՆ**

Ուրախութեամբ տեղեկացանք թէ Հ.Մ.Ը.Մ.-Նուպարի պասքեթ-պոլի տղոց խումբը, Երկուշարքի, 18 Փետրուար 1974ին խաղացած է պատուաբեր մրցումը մը Եգիպտոսի մարզական Լիկայի Ա. Դառակարգի խումբերէն (քիով 12) Ռատիկանուրեան խումբին դեմ ու տարած է փայլուն յաղքանակ:

Մրցուամբ տեղի ունեցած է «Երիտասարդ իօլամթերու» մարզադաշտին մէջ՝ Հակառակ Հ.Մ.Ը.Մ.-Նուպարի խումբին կարգ կը լաւագոյն խաղացողիներու բացակայութ' ան, աննման մարզիկները տարած են բուռն մրցում մը եւ խլած՝ յաղքանակը 53-50 արգիներով:

Այս աննախընթաց յաղքանակով Հ.Մ.Ը.Մ.-Նուպարի խումբը իրաւունք ստացած է մաս կազմելու Եգիպտոսի մարզական Լիկայի Ա. Դառակարգի խմբաշարքին:

Զերմօրէն կը շնորհանորենք Հ.Մ.Ը.Մ.-Նուպարի մարզիկները ինչպես նաև խումբին մարզիջ՝ Նապիլ Մորսին, որուն անընպատ, ջամբերուն շնորհին իրագործուած է այս մրցուամբ եւ յաղքանակին նուանումք:

Միուրեամ զործունեութիւն:

Տեղի ունեցաւ փոքր ընդունելութիւն մը, որուն ընթացին ներկաները խանդախառուած օրուան մթնոլորտեան, լրիմ սրտաշուխ նուիրաժրութիւններ:

Կը շնորհառենք Հ.Մ.Ը.Մ. Նուպարի վարչութիւնը և Տիկնանց Յանձնախումբը ու իրենց կը մաղթենք նորանոր յաջողութիւններ իրենց ազգօդուութիւններ:

Հ.Բ.Ը. ՄԻՈՒԹԻՒՆ-ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

**ՏՈՐԵԿԱՆ ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ
ԹԷՅԱՍԱՆԵԼԱՆԸ**

Կիրակի, 10 Մարտ 1974, երեկոյեան ժամը 6ին, Աղեքսանդրիոյ Հ.Բ.Ը. Միութեան լաբանին մէջ տեղի ունեցաւ տարեկան անդամական թէյասեղանը։ Ներկայ էին Պր. Վահան Ալեքսանեան՝ ատենապետ Պատ. Քաղաքական Ժողովին, Արժ. Տ. Յուսիկ Քհնյ Նշանեան, Տէր և Տիկ. Լեռնեղուշեան՝ ատենապետ՝ Աղեքսանդրիոյ Հ.Մ.Ը.Մ.-Նուպարի վարչութեան, ինչպէս նաև ընտրեալ բազմութիւն մը։

Աղեքսանդրիոյ Հ.Բ.Ը. Միութեան վարչութեան ատենապալի՝ Տոքթ. Կարապետ Անսուրիան, բացումը կատարելով երեկոյթին, բացատրեց ներկայ հասարակութեան թէ երկար տարիներէ ի վեր գոյութիւն ունեցող գեղեցիկ աւանդութեան մը համաձայն, այսօր եւս հաւաքուած ենք բոլորս, Միութեան հաւատաւոր անդամներ և բարեկամներ, վառ պահելու համար մէկ սրտերուն մէջ ազգանուէր այն ոգին որ կը յատկանչէ Բարեգործականը սկիզբի մէկ օրէն։

Ապա հրաւիրեց օրուան հիւրը եղիպտոսի կեզր. Յանձնաժողովի ատենապիր Պր. Տիգրան Պապիկեանը, որ յատկապէս Գահիրէէն հրաւիրուած էր այս առթիւ, որպէսզի հանգամանօրէն տեղեկութիւններ տայ պիտոսի մէր Մասնաճիւղերուն ունեցած գործունէութեան մասին, յատկապէս մէր նորահաս պատանիներու ուսումնական պատրաստութեան առլնչութեամբ։

Պր. Տ. Պապիկեան, չնորհակալութիւն յայտնելէ ետք, իրեն եղած այս պատիւին համար, շեշտեց Հ.Բ.Ը.Մ.ի կարեւորութիւնը սփիւռքի տարածքին, հետզհետէ գոյութիւն առած գաղութներէն ներս և անոր անփհատ գործունէութիւնը իր գոյութեան առաջին օրերէն մինչեւ ներկայ օրերը։ Յատկապէս վեր առաւ եղիպտոսի մէր պատուական գաղութիւն ունեցած պատուաւոր գերը իրեւ Միութեան օր-

րանը։ Յիշելէ ետք այս համազգային Միութեան անմահ հիմադիրներուն, երջանկայիշատակ Պօղոս նուպարի և իր գործակիցներուն անունը, կոչ ըրաւ ներկաներուն, որ ի գին ամէն զո՞նզութեան նախանձախնդիր ըլլանք միշտ պատուոյ գերը պահելու մեր գաղութէն ներս Հ.Բ.Բ. Միութեան՝ առանց վհատելու վերջին տարիներուն ստեղծուած աննպաստ պայմաններէն։

Ապա մասնաւորելով իր խօսքը Եղիպատոսի կեդր։ Յանձնաժողովի կողմէ աարւած կրթական գործունէութեան մասին, Պր. Տ. Պապիկեան, իրբեւ երկարամեայ անդամներէն մին Յովակիմեան Աանուց Մարդուին, ընդարձակ տեղեկութիւններ տուաւ երջանկայիշատակ բարերար Սարգիս Յովակիմեանի կողմէ հաստատուած կրթական ֆոնտի հիմնադրութեան պարագաներուն մասին, ամփոփ նկարագրականը տուաւ բարերարին։ յիշելով նոյն ատենթէ Պէյրութի Յովակիմեան-Ռանուկեան երկրորդական անուանի վարժարանին զոյութիւնը եւս կը պարտինք մեր այս կրթասէր և ազնիւնոգի մեծ բարերարին։

Մանրամասնօրէն պատրաստուած ցուցակներէ առաջնորդուելով Պր. Պապիկեան յայտնեց թէ վերջին 25 տարիներու ընթացքին ընդամէնը 320 հայ պատանիներ լայնօրէն օգտուած են սոյն ֆոնտէն։ իրենց երկրորդական կամ մասնագիտական ուսումը ստանալու համար։ Խոլ վերջին վեց տարիներու ընթացքին 42 պատանիներ ալ Միութեան ճիգերուն շնորհիւ կիպրոսի Մելգոնեան կրթ։ Հաստատութիւնէն ներս շարունակած են իրենց երկրորդական ուսուման շրջանը, որոնցմէ ոմանք, Մայր Հայրենիքի մէջ ներկայիս կը շարունակեն իրենց բարձրագոյն ուսումը։

Նոյն նպատակներուն համար Միութիւնը յատկացուցած է աւելի քան 50.000 Ե.Ռ. վերջին 25 տարիներու ընթացքին։ Թէ Մայր Հայրենիքի մէջ և թէ արտասահման, Պր. Պապիկեան անձնապէս և մեծ հաճոյքով հաստատած է թէ եղիպատահայ գաղութի զաւակները, անոր ուսեալ և պատրաստուած նոր սերունդի ներկայացւցիչները, գրեթէ անխտիր պատուաբեր

գիրքերու վրայ կը գտնուին և իրենց բոլորանուէր գործունէութեամբ օգտակար կը հանգիսանան ամէնուրեք։ Ռւստի Հ.Բ.Բ. Միութիւնը լիուլի վարձատրուած կը զգայ, ըստ ան, իր կատարած մշակութային անսպառ և այլազան ճիգերուն մէջ։

Շատ ապրին բոլոր անոնք որոնք Միութեան ազգապահապահան նույլրական առաքելութեան մէջ կը բերեն իրենց քրտինքի բաժինը։

Զերմ խօսքերով և երախտագիտական զգացումով գնահատականը ընելէ ետք Միութեան ցկեանս նախագահ Տիար Ալեք Մանուկեանի աննման զուծունէութեան, Պր. Տ. Պապիկեան իր ելոյթը վերջացուց մաղթելով որ Եղիպտոսի կեղրոնական Յանձնաժողովը և Տեղական Մասնածիւզերը տակաւին երկար տարիներ շարունակեն իրենց ազգօգուտ գործունէութիւնները եւ յարգանքի ու շերմ մաղթանքներու խոռքերով գնահատեց Յանձնաժողովի նախագահ Պր. Յովհաննէս Քէհետեանի և իր անձնուէր գործակիցներու կատարած ճիգերը այդ ուղղութեամբ։

Երկար ծափերով ներկայ հասարակութիւնը իր գնահատանքը յայտնեց Պր. Տիգրան Պապիկեանի՝ այս շահեկան ելոյթին համար։

Պր. Վահան Ալեքսանեան՝ պատուոյ նախագահ Աղեքսանդրիոյ Հ.Մ.Բ.Ռ.Նութապարի խօսք առնելով, ընորհակալութիւն յայտնեց Միութեան վարչութեան սոյն գեղեցիկ հաւաքոյթին կազմակերպութեան համար և սրտագին շնորհաւորեց օրուան բանախօսը՝ մեր սիրելի Միութեան գործունէութեան մասին տուած յոյժ շահեկան այս բանախօսութեան համար։

Նոյն առթիւ շնորհակալութիւն յայտնեց Հ.Բ.Բ. Միութեան կեղրունին, որուն շնորհիւ Պօղոսիան Ազգ. Վարժարանը օժտուեցաւ նոր և շքեղ ինքնաշարժով մը։

Հանդիսութիւնը փակեց Տոքթ. Կ. Անսուրեան, շնորհակալութիւն յայտնելով բոլոր ներկաներուն և օրուան բանախօսին՝ տրուած այնքան շինիչ և քաջալերական տեղեկութիւններուն համար։

ԹՂԹԱԿԻՑ

ԳԵՂԱՐՈՒԵԱԾ

ՆԱՐԻՉ ԲԻՒԶԱՆԴ ՎՈՃԱՄԱՆԵԱՆԻ
ՎԵՐՁԻՆ ՑՈՒՑԱԿԱՆԴԵՍԸ

Բոլորին ծանօթ է գեղանկարիչ Բիւզանդ Կոճամանեանը, մանաւանդ եղիստանայութեան, որ յանախ առիրը ունեցած է գմանչիու անոր հիւրցանանիկներուն ներկայ գտնուելով, կամ շատեկան դասախուրիւներուն ունենացիր բշապով եւ կամ իրեւ նկարցութեան ուսուցիչ՝ ազգային վարժարանների ներաւ:

Ան ծմած է Թուրքիա, փոքր տարիքին ելած է եղնվուս, ապա յանի մը տարին ի վեր հաստատուած է Լու Անձեղը. Իր զործերը ցուցայրուած են եւրոպական գանգապատ մայրապատներու ու Միացեալ Եվրամզերու մեջ: Կոճամանեանի իր մասնակցութիւնը բերած է հանել Վեհենի՛ և Սան Փառլույի երկանաց ցուցայրութեան: Անոր զործերը կը մասշին Փանիրի Մրցական Արուեստի Թանգարանին եւ Միարեաներու Ռէխին, Լիքամանի և Հայաստանի Թանգարանները:

ՔԱՌՈՐԴ ՄԻԼԻՈՆ ՏՈԼԱՐԻ ՆՈՐ
ՆՈՒԻՐԱՏՈՒԹԻՒՆ ԱՌ ՀԲԸ
ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԱԼԵՔ ՍԱՆՈՒԿԵԱՆ
ՄԱԿ, ՀԻՄ ԱՊՐԱՍԻՆ

Հ.Բ.Ռ. Միութեան ցկեանս նախագահ Տիար Ալեք Մանուկեան իր անուան Մշակութային Հիմնադրամ մը հաստատած էր՝ աւելի քան հրեւ միլիոն տոլարի նույրատութեամբ մը, Մարտ 15, 1974-ին Տիար Միջըրտ Մանուկեան, Մասքօ բնկերութեան նախագահը և որդին մեծանուն Բարերարին, նամակ մը գրելով Հ.Բ.Ռ. Միութեան Կեզրոնական Վարչական ժողովին կը զրկէր Քառորդ Միլիոն Տոլարի նոր նույրատութիւն մը, որ պիտի աւել-

Արդարեւ, Զորեշշարքի, 30 Յունուար 1974-ին, Փյունիք Ալեք Մանուկեանի անուան Մակար բային Կերոնիք կագնակերպած էր մեծանակարա Բիւզանդ Կոճամանեանի վերջին զործերուն ցուցայրութիւնը. որը ծաւազուն արձագանուն գտած է: Ցուցայրութիւնը պարբակած 32 յանձերկ եւ վեց իւրաքանչեւ մեծ պատառներ և որ ժեած է մինչեւ 1 Փետրուար 1974:

Կոճամանե ունի արդիական եւ իւրայսուի ուն: Իր հիւրմանը զուար ու իրապասչ են: Այսուու են նեղոսի տեսարանները, մասնակի հիւրմանը ու նմոցներու կերպարները, ինչպէս անել մարդկային դիմերու արտայացութիւնները: Դարով սարւեսագեշին վրձինի հարուածներուն, անոնի արագ և հակադյուռած են և վերջապէս զիծերը նուրբ եւ եղանակաւուր, որոնի իւրաու միամաղով անրոշականութիւն մը կը ստեղծէն համարայց զեղանկարիչ արուեստագեշի մը զործին:

Սոյն ցուցայրութիւնը զմանատուած է նույր օստա հասարակութեանն, որ արդին կը մանաւան զինեֆ ի բեւ անուանի հայ նկարիչ մը:

Զերեօրէն կը շնորհաւորենի բոլորին մասնիկի Բիւզանդ Կոճամանեանը եւ նորամուշ պաղպարհիւններ կը մաղրենի իւն:

ԱՐՈՒԵՍՏԱՍԱԷՐ

Ս. Ներսէս Շնորհալի Հայրապետին Վախճան- ման 800Ամակի Ոզե- կոչման Համովի Խութիւնը

Կիրակի, 10 Մարտ 1974 երեկոյեան
ժամը 7ին, Գահիրէի Ս. Գրիգոր Լուսա-
ւորիչ Մայր Տաճարին մէջ, տեղի ունե-
ցաւ Ս. Ներսէս Շնորհալի Հայրապետին
վախճանման 80Դամհակի ոգեկոչման հան-
դիսութիւնը նախաձեռնութեամբ Գահիրէի
Ազգային իշխանութեան, և ի ներկայու-
թեան Առաջնօրդական Տեղապահ Գերագ. Տ.
Ներսէն Ծ. Վրդ. Բապուճեանի, շրջապատ-
ւած քահանայից Պատով, Պատոկ. Թիմա-
կան Ժողովի ատենապետ Պր. Արթօ Պլըք-
տանեանի և Տիկինը, Պատոկ. Բաղաքան
Ժողովի ատենապետ Պր. Հայկագուն Քիւրք-
ճեանի, փոխ ատենապետ Պր. Փոլ Քիլիտ-
ճեանի և Տիկինը, ազգային երեսփոխան-
ներու, Հայ Աւետարանական Եկեղեցւոյ
նախագահ Պր. Աւետիս Զոգբճեանի և
Տիկինը, մամլոյ ներկայացուցիչներու և
հոծ թիւով հանդիսականներու:

Եկեղեցւոյ մուտքին Տիկինաց լինա-
մակալութեան կողմէ հանդիսականներու
կութքերը զարդարուեցան Ա. Ներսէս
նար Ա. Մանուկեան Մշակութային Հիմ-
նագրամին վրայ:

Պր. Ռիչըրտ Մանուկեան իր նումա-
կին մէջ կը հազորդէր թէ Մասքօ ընկերու-
թեան Տնօրէն Վարչութիւնը որոշոծ էր
յիշեալ նուիրատուութիւնը կատարել առ ի
գնահատութիւն՝ Ընկերութեան Հիմնադիր
և անոր Տնօրէն Վարչութեան նախագահ
Տիար Ալեք Մանուկեանի երկարամեայ
ծառայութեան և անոր Հ.Բ. Միութեան
նախագահ ընտրուելուն 20 ամեակին առի-
թով:

Տիար Ալեք Մանուկեանի միայն վեր-
ջին տարիներու նուիրատուութիւնները
հայկական հաստատութեանց և ազգապահ-
պահման ծրագիրներուն կը հասնին շուրջ
եօթը Միլիոն Տոլարի:

Շնորհալի գիմանկարը կրող կրծքանշան-
ներով և բաժնուեցան խմամեալ բովանդա-
կութեամբ պատրաստուած յայտագիր մը:

Խորանին վրայ զետեղուած էր Երա-
շնորհ Հայրապետին անուան սկզբնատառե-
րով զարդարուած զեղեցիկ ծագիկեկողով մը:

Յայտագիրը զրիթէ կը բազկանար Ս.
Ներսէս Շնորհալի ստեղծագործութիւննե-
րէն՝ ինչպէս Ս. Պատարագի, Արքոց Վար-
դանանցի,

Առաւոտեան ժամերգութեան, Արեւագալի, Աւագ Աւրրաթի, Հոգեգալուս-
տի եւային հոգեպարար երգերէ ու շարա-
կաններէ, մասնակցութեամբ «Շնորհալի»

և «Եգիպտահայ երգչախումբ» երու երկուու
անդամներուն, զեկավարութեամբ Աօ.

Եղուարդ Յակոբեանի և երգեհանի նուու-
գակցութեամբ Տիկ. Շամիրամ Դարման-
եանի:

Մեներգեցին Տիկիններ՝ Մարկրիթ
Յակոբեան, Զապէլ Խշտունի և Պր. Յա-
րութիւն Լեւոնեան:

Ա. Ներսէս Հայրապետին մասին հե-
տաքրքական ձեւով խօսեցաւ Առաջնօր-
դական Տեղապահ Գերագ. Տէր Ներսէն Ծ.
Վրդ. Բապուճեան, տալով անոր կենսագ-
րութիւնը, գործը և իր տեղը մեր եկե-
ղեւոյ պատմութեան մէջ:

Ա. Ներսէս Շնորհալիի «Բնդհանրա-
կան Թուղթեր» էն ընթերցումներ կատարեց
Արժ. Տէր Նարեկ Քհնյ. Ֆրընճեան: Նաեւ
Գալուստեան և Նուպարեանի Ազգային
Վարժարաններու կարգ մը աշակերտներ
ընթերցումներ բրին «Հաւատով Խոստուա-
նիմ» աղօթքէն լաւ առողջանութեամբ:

Ոգեկոչումի սոյն հանդիսութիւնը
վերջ գտաւ բոլորին կողմէ յատընկայս եր-
գուած Հայրապետական մաղթանքով,
Տէրունական Աղօթքով և Աւրախ լիր շա-
րականով:

Մօտաւորապէս երկու ժամ տեսող
սոյն Համերգը, մեծ տպաւորութիւն և
հոգեկան վայելք պարզեւեց բոլոր ներկա-
ներուն անխտիր: Այս ուղղութեամբ շնոր-
հաւորելի են Գահիրէի Ազգ. Իշխանութիւ-
նը, Աօ. Եղուարդ Յակոբեանը, իր տարած
բժամնդիր ու անխոնջ աշխատանքին հա-
մար նաեւ բոլոր զործակիցները, որոնք
նուիրուեցան ու ջանք չխնացեցին սոյն
Արքազան ոգեկոչումի յաջողութեանը հա-
մար:

Մ. Ա.

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼԸ

ՅՈՒՇԱՐԱՐ - ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Պատոնաքերք Հ. Բ. Ը. Միութեան
Հիմնադիր՝ Պողոս փառա Նուպար

HOOSHARAR - Անգլիերէն Հրատարակութիւն

Հասցէ. — Armenian General Benevolent Union
628, Second Avenue
New - York N. Y. 10016.

ԽՕՍՆԱԿ

Պատոնաքերք Հ. Բ. Ը. Միութեան Լիբանանի
Երջանակային Յանձնաժողովի
Հասցէ. — Նամակատուփ 715, Պէյրուք.

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

Հրատարակութիւն Գանձիրէի Հ. Բ. Ը. Միութեան
Հասցէ. — 15, Էմաս Էլ Տին փողոց — Գանձիրէ
Փուտարկդ 717

ՆՈՐ ՇԻՆԱՐԱՐ

Հրատարակութիւն Հ. Բ. Ը. Միութեան Եւրոպայի
Երջանակային Կեդրոնական Յանձնաժողովի.
Հասցէ. — 11, Square Alboni Paris 16me FRANCE

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԻՒՆ – ԳԱՀԻՐԵ

Գանիքեկ Հ. Բ. Ը. Միութիւնը հանոյրն ունի տեղեկացնելու պատուարժան հանրութեան քէ, իր նիմնած

ԵԱԳՈՒՊ ԱՐԹԻՆ

գրադարանը ոք կը գործէ 1958էն ի վեր, իր տրամադրութեան տակ ունի գրական, պատմական, գեղարուեստական, կրօնական եւ բանասիրական, ինչպէս նաև ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ գիրքերու նոյն հանարածոյ, որմէ կրնան օգտուիլ մեր ընթերցասէր անդամները եւ Գանիքեկի հայութիւնը անխոտիր, առանց որեւէ վճարումի:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՂԵԿԱՑՈՒՆ Վճարովի չէ

Շնորհակալութեամբ կ'ընդունինք նույրատուութիւններ, մեր այս ձեռնարկը աւելի նոյն եւ շահեկան ընծայելու համար:

— Խանալու համար գիմել խմբագրութեանս,
15, Էմաս էլ Տիգ փողոց Ա. յարկ — Գանիքէ

Խորագրեալս՝

կը նուիրեմ Ե. Դ. (.....)

«Տեղեկատու»ի ֆոնին:

Խորագրութիւն

رقم الایداع بدار السكتب ٦١٣

ՏԹ. «ԱՐԴՈՍ» ԳԱՀԻՐԵ — ԶԵԽ. 56864